

#FILMARBETAREIDALARNA

PER BIFROST & ALEXANDER RYNEUS

Filmarna som gick från fiktiva krigsfilmer i Svärdsjöskogarna till dokumentärfilmer med hela världen som spelplats.

Denna gång möter vi inte bara en utan två filmare från Dalarna. Per och Alexander har hängt ihop sedan de var 13 år och gjort film tillsammans. Här berättar de om deras första stapplande steg inom filmskapandet och resorna till nya utmanande filmplatser. Vi får även höra om deras värsta filminspelning i Tokyo och premiären av deras nya film Händelser i Ydre.

BERÄTTA KORTFATTAT OM ER SJÄLVA. VILKA ÄR NI, VAD ARBETAR NI MED?

Vi är båda födda och uppvuxna i Svärdsjö utanför Falun. Vi arbetar tillsammans med dokumentärfilm men startade båda med fiktion och fotografi. Film kom in tidigt för oss. Att växa upp på en mindre ort har nog hjälpt oss att bli kreativa. När det inte fanns något att göra började vi själva skapa och med filmens verktyg ta oss till andra platser och världar. Sedan växte intresset och efter att vi tillsammans studerat dokumentärfilm på Biskops Arnö har vi nu jobbat med dokumentärfilm sedan 2011.

HUR KOMMER DET SIG ATT NI ARBETAR INOM TV/FILM?

Det kanske inte alltid varit självklart att vi skall jobba med just film men samtidigt känns det otänkbart att göra något annat. Vi båda samlar inspiration från både fiktion och konst men möts i det filmiska och framförallt det dokumentära berättandet. Vi gjorde många korta spelfilmer men kom plötsligt till en punkt där vi inte kände att det

skrivna manuset var tillräckligt. På många sätt var det just därför vi började med dokumentärfilm. Att med ett visuellt berättande närma oss verkligheten. Under skoltiden på Biskops Arnö startade vi upp projektet Malmberget som några år senare blev vår första dokumentärfilm. Med den filmen kastades vi in i dokumentärfilmsbranschen efter att ha vunnit en Pitchtävling på Tempofestivalen i Stockholm.

BERÄTTA OM ER FÖRSTA FILM TILLSAMMANS?

Skulle gärna hoppa några år framåt från den första filmen men ska väl försöka vara ärlig. Vi började göra film i 13 års ålder tillsammans med andra vänner. Mycket handlade om "Gipsmannen från Mars 1, 2 och 3" och egentligen olika experiment med kameran. Det var mycket ett sätt för oss att ha något att göra, att utforska världen med kameran tillsammans och berätta den absurda historien efter den andra.

Sedan gjorde vi någon form av krigsfilm som bara utspelade sig vid en frontlinje vid en bunker. Samtliga medverkande fick varsitt durkslag på huvudet (ändå ganska likt en krigshjälm), och vi spände diverse fiskelinor över ytor för att kunna skicka raketer längs dom så att det såg ut som missiler. Det var spännande hur mycket vi kunde göra och komma undan med bara vi var medvetna om vad kameran filmade och hur den gjorde det. (Durkslagen kom vi inte helt undan med). I den filmen undersökte vi en väldigt begränsad yta och väldigt mycket kring hur vi kunde använda kameran på olika sätt för att dramatisera.

Vi både har ett stort filmintresse och hade som någon form av sport att kolla på en film varje dag under lång tid och recensera, protokollföra och

BERÄTTA OM ERAT SENASTE PROJEKT?

Vi har arbetat med tre filmer parallellt, den ena "Händelser i Ydre" precis har haft biopremiär och kommer ha sin Dalapremiär på Smultronstället tisdagen den 8:e maj på Smultronstället i Falun. Det är en film som handlar om en av Sveriges minsta kommuner, där vi försökte fånga vad som urskiljer den och berätta en historia om en bit tid på Landsbygden i Sverige idag. Vi kombinerar små ögonblick från olika människors liv med urgammal mytologi kopplat till platsen. I nästan alla våra projekt finns det ett stråk av situationshumor, så även i den här filmen. Vanligtvis så regisserar jag och Per och Malla producerar men i den här filmen var vi alla tre regissörer, vilket varit väldigt spännande och roligt. Malla kommer från Ydre där filmen utspelar sig, och filmen var en idé hon burit med sig under lång tid. Vi möttes kring humor, samarbete och gemensam blick på scener och det faktum att jag och Per kommer från Svärdsjö gjorde att det också fanns ett möte kring att vilja porträttera en mindre plats.

BERÄTTA OM ER BÄSTA INSPELNING?

Hade vi inte blivit dokumentärfilmare skulle vi nog varit arkeologer eller antropologer. Vi är båda fascinerade av platser, att berätta om något på en begränsad plats skapar en inramning men också en utmaning. Man gör det till en begränsad spelplats där man utforskar och vrider och vänder på varenda sten. När man bekantat sig tillräckligt börjar man se det andra, det som alltid funnits där men som man kanske inte "ser" första gången. För oss är resan en del av inspelningen och att ha en fullpackad bil och ett spännande projekt framför sig

är nog bland det mest kittlande som finns. Inspelningen med en av våra kommande dokumentärfilmer "Stekenjokk och Äggtjuvarna" var just en sådan inspelning. Där skulle vi följa en polis och en naturvårdare som under en månads tid bodde i en vägbarack och vaktade ett stort naturområde från att äggtjuvar som kom och stal sällsynta fåglars ägg under häckningsperioden. Hela inramningen var som ett enda stort äventyr där vi skulle dela en månad med två för oss helt okända människor som hade gett oss förtroendet att följa dem. Hur mycket research man än gör och hur mycket man planerar möter man ändå verkligheten som gör att allt det man tänkt kan vändas upp och ned. Vi pratar mycket om att dokumentärfilm handlar mycket om att lösa problem. En inspelning består i stort sett av en massa problem som dyker upp och då är det vår uppgift att lösa dem på bästa sätt. Det var en intensiv inspelningsperiod som utmanade oss som filmskapare men framförallt den gåvan det är att lära känna nya människor.

BERÄTTA OM ER VÄRSTA INSPELNING?

Vi var i Tokyo för att spela in vår tidigare film "Autonomous". Väl där insåg vi att ett av huvudspåren och huvudrollerna inte riktigt fungerade. Vi stod där och fick utveckla de andra lagren vi tänkt för filmen till huvudspåret med en väldigt stor press att få ihop en film under den begränsade tiden vi var där. Per fick ett dödsbesked via telefonen som gjorde att hans tankar var på annat håll, samtidigt som Alexander hade en relationskris. Dessutom var nyheterna fulla av hot från Nordkorea att de skulle bomba Japan, vilket gjorde att det rullades ut missilrampar i Tokyo. Mitt i allt det skulle vi ro i land en film som redan på idéstadiet var ganska abstrakt där robotar och olika teknologiska framsteg skulle behandlas genom en essäifilm. Det var några väldigt svettiga dagar där, där vi också delade sorg, stress och en väldigt absurd tid. Så det är kanske den värsta inspelningen men också en väldigt speciell och fin på sitt märkliga sätt, nästan som en film i sig självt.

HAR NI NÅGOT INSPELNINGS-/TEKNISKT/LOGISTISKT LIFE-HACK ATT DELA MED ER AV?

Skriv dagbok efter varje inspelning på vägen hem. Känslan som uppstod vid olika situationer, nya tankar som föddes, saker som inte blev som man tänkt osv. Att skriva ned det direkt efter gör det så mycket lättare att ta vid sen vid redigeringen eller vid nästa inspelning. Ibland kan det röra sig om vilken speciell ton någon hade när de sa något, eller något som hände i bakgrunden i en annars ganska ointressant tagning.

VAD HÄNDER HÄRNÄST?

Vår film Händelser i Ydre som vi gjort tillsammans med Malla Grapengiesser (producent på våra tidigare dokumentärfilmer) går just nu på biografer runt om i landet och vi försöker besöka så många platser som möjligt och berätta om filmen. Sedan arbetar vi parallellt med andra dokumentärfilmsprojekt, en ny långfilm samt två kortdokumentärer. Långfilmsprojektet skiljer sig väldigt mycket från "Händelser i Ydre" och handlar om några forskare som letar efter intelligent liv i universum. Vi har följt deras arbete sedan 2014 och ser en väldigt spännande sci-fi dokumentär framför oss.

VAR HITTAR VI ER?

Alexander studerar på Konstfack i Stockholm just nu, så för hans del är det i Årsta, ibland Svärdsjö. Men vi skulle säga att för oss både så hittar man oftast oss på en inspelningsplats. Per bor i Svärdsjö där han köpt ett hus tillsammans med sin fru Lina Bifrost som driver blomsterhandeln Omhulda.

